

تاریخ دریافت مقاله: ۸۷ / ۱۰ / ۲۱
تاریخ پذیرش نهایی: ۸۷ / ۱۲ / ۲۰

دکتر حبیب‌الله آیت‌اللهی^۱، مهران هوشیار^۲

منطق انتزاع در فضای نگارگری شرق و غرب

چکیده

تفاوت‌های زیربنایی هنر در دو فرهنگ شرق و غرب، ناشی از تفاوت در طرز تلقی، تفکر و نگاه انسان به مضامین، موضوعات و کل جهان هستی است. انسان شرقی و غربی اما نه به فراخور محل تولد و یا مرزهای جغرافیایی، که براساس معیار و ملاک روشنایی و نور در دیدگان وجودی خود است که اهل غروب یا از اهالی اشراق می‌گردد. در این تحقیق تاریخی-تحلیلی که به شیوه کتابخانه‌ای انجام پذیرفته، هدف اصلی جدای از امر قضاوت و تعیین صحت و یا سقم این دو دیدگاه و معرفی الگویی برای خواننده، تلاشی است جهت بیان بخش کوچکی از این تناقض معنایی پیرامون واژه انتزاع و منطق کاربرد آن در هنر شرق و غرب که با نمونه‌هایی تصویری به صورت تطبیقی و توصیفی تقدیم می‌گردد. در انتها این مفهوم استنتاج می‌گردد که چشم دل هر انسانی که با طلوع نور عرفان آشنا می‌گردد به درجه‌ای از دل‌آگاهی دست می‌یابد که تمام حجاب‌ها از پیش رویش کنار می‌رود، این دل‌آگاهی و ساحت عرفانی دست‌یافتنی نخواهد بود مگر به مدد برخوردی معنوی، انتزاعی، نگاهی آرمانی و دیدگاهی خیالی و مجرد.

واژه‌های کلیدی: انتزاع، فرمالیسم، رئالیسم، نگارگری